

# འབྲུག་འཛམ་གླིང་རི་དྭགས་སེམས་ཅན་མ་དངུལ་ཡིག་ཚང་གི་ཉེན་བསལ་བྱ་རིམ།



༩ ཉེན་བསལ་བྱ་རིམ་འདི་ ཉམས་སྲུང་ལས་སྒུ་ལས་བརྟེན་ ཉེན་བཤད་ལེན་ནི་དང་ རོལ་ལེན་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་ འབྲུག་འཛམ་གླིང་རི་དྭགས་སེམས་ཅན་མ་དངུལ་ཡིག་ཚང་གིས་ གཞི་བཅུགས་འབད་ཡོད་པ་ཨིན། བྱ་རིམ་འདི་ འཛམ་གླིང་རི་དྭགས་སེམས་ཅན་མ་དངུལ་གྱི་ མི་སྡེ་སྲིད་བྱུས་དང་ ཉེན་སྲུང་གི་གཞི་བརྟེན་དགོས་མཁེ་ཅིག་ཨིན།

དཀའ་ངལ་ཚུ་བསལ་ནི། བཟུང་སྟོན་གསལ་ཡེང་དག་གཏང་ནི། འགན་འཁུན་སྲིད་སྲིད་བཟོ་ནི། དང་ མཉམ་འབྲེལ་ཡེང་དག་གི་ གཞི་འབྲུམ་བཅུགས་ནི་དོན་ལུ་ ཉེན་བཤད་ཚུ་ རུས་ཚོད་ལང་ གྲུབ་འབྲས་ཅན་སྟེ་ ཉེན་བསལ་འབད་དགོ།

## འཛམ་གླིང་རི་དྭགས་སེམས་ཅན་མ་དངུལ་གྱི་མཐའ་འཁོར་གནས་སྲུངས་དང་ མི་སྡེ་ཉེན་སྲུང་དང་སྲིད་བྱུས།

- ༡ རང་འཁོར་གྱི་མི་དང་ ཉམས་སྲུང་གི་གཞི་བརྟེན།
- ༢ དབུལ་མེད་སྲུང་ ཉམས་སྲུང་གི་སྲིད་བྱུས།
- ༣ ཉམས་སྲུང་དང་འགྲོ་བ་མིའི་དབང་ཚུ་འགོ་བཙུག་པོ།
- ༤ མི་སྡེ་སྲིད་བྱུས།
- ༥ རང་འཁོར་མི། མི་རིགས་དང་ ས་གནས་ཀྱི་མི་སྡེ་ཉེན་སྲུང་ཚུ་དང་ གཞི་གསལ་སྟེ་ཆགས་འབད་ནིའི་བཀག་ཆ་ སྟོན་འགོག་གི་ལམ་སྟོན།
- ༦ མཐའ་འཁོར་གནས་སྲུངས་ དང་ མི་སྡེ་ཉེན་སྲུང་གཞི་བཙུག་པོ།
- ༧ གཞན་འབྲེལ་ཡོད་ སྲིད་བྱུས་དང་ ཉེན་སྲུང་ཚུ་བཟོ་སྟེ་ བརྟེན་འབད་ནི།

མི་སྡེ་སྲིད་བྱུས་དང་ ཉེན་སྲུང་ཚུ་ ཡོངས་འབྲེལ་འཆར་སྟོན་ WWF Social Policies ([http://wwf.panda.org/our\\_work/people\\_and\\_conservation/wwf\\_social\\_policies/](http://wwf.panda.org/our_work/people_and_conservation/wwf_social_policies/)) ལས་ཐོབ་ཚུགས།

## ཉེན་བཤད་བཀོད་ཐངས་ཀྱི་བྱ་རིམ།

ཉེན་བསལ་ལམ་ལུགས་འདི་ འབྲུག་འཛམ་གླིང་རི་དྭགས་སེམས་ཅན་མ་དངུལ་ཡིག་ཚང་གི་ ཉེན་བསལ་སྡེ་ཚོན་གྱིས་བཟུང་ཨིན། ཉེན་བཤད་ཚུ་ཡང་གཞུགས་བཀོད་ཀྱི་ བརྒྱུད་ལམ་གང་ཅུང་ཅིག་ བརྒྱུད་དེ་ བཀོད་མཚོགས།

སྟོན་འཕྲིན་ལ་བྱང། [pco@wwfbhutan.org.bt](mailto:pco@wwfbhutan.org.bt)  
འབྲེལ་སྒྲིབ་ལ་བྱང། ལས་འགྲུལ་ཉེན་སེམས་འགོ་དཔོན། Post box 210 ཀ་མང་བྱང་ས། ཐིམ་ཕུག། འབྲུག་  
བརྒྱུད་འཕྲིན་ཨང། ༩༧༤-༢-༣༢༡༤༠༧/༣༢༣༥༢༤/༣༢༣༣༧༤

- ཉེན་བཤད་ནང་ གཞུགས་འཁོར་གྱི་བརྟེན་ཚུ་ཚང་དགོ།
- ཉེན་བཤད་པ་གི་མིང་དང་ འབྲེལ་ཡོད་བརྟེན་ཚུ།
  - རོལ་ལེན་གྱིས་ཉེན་བཤད་བཀོད་པ་ཅིན་ བཀོད་ཚོགས་པའི་དབང་འཛིན་སྲུབ་བྱེད།
  - འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ལས་འགྲུལ་ ཡང་ན་ ལས་རིམ་ ས་གནས་དང་སྒྲིག་སྲུབ།
  - ཉེན་བཤད་ལུ་བརྟེན་ གཞན་པ་ཡོད་མི་དང་ འབྲུང་ནི་ཨིན་མི།
  - འཛམ་གླིང་རི་དྭགས་སེམས་ཅན་མ་དངུལ་ཡིག་ཚང་གི་ མི་སྡེ་སྲིད་བྱུས་དོན་ཚན། (ཤེས་པ་ཅིན)
  - འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་གཞན་ ག་ཅི་ཨིན་ཅུང་།
  - གཞན་ཡང་ དུ་ཚུན་ ཉེན་བསལ་ ཐབས་ལམ་བརྟེན་ཡོད་མི་དང་ འབྲུག་འཛམ་གླིང་རི་དྭགས་སེམས་ཅན་མ་དངུལ་ཡིག་ཚང་དང་འབྲེལ་བ་འབད་ཡོད་པའི་ བརྟེན།
  - འགྲིག་ཚུ་ལྟེ་འཆར།
  - ཉེན་བཤད་པ་འདི་གི་རོལ་གསལ་ གསལ་བཞག་དགོ་དང་མི་དགོ་ རྒྱ་མཚན་དང་སྒྲིག་སྲུབ།

ཉེན་བཤད་འདི་ ཨིང་སྐད་དང་ རྫོང་ལ་ནང་གང་ཅུང་ནང་བཀོད་ཚོགས།

## འོས་འབབ། ཉེན་བཤད་ག་གིས་བཀོད་ཚོགས་ག་?

ཉམས་སྲུང་པ་ཟེར་མི་འདི་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྟེ་དང་ མི་སྡེ་ དེ་ལས་སྟེ་ཚོན་ ཡང་ ར་ མི་རིམ་གང་ཅུང་ཅིག་ལུ་ འབྲུག་འཛམ་གླིང་རི་དྭགས་སེམས་ཅན་མ་དངུལ་ཡིག་ཚང་གི་ལས་སྒུ་ལུ་བརྟེན་ གཞན་པ་ཡོད་པའི་འབྲུང་སྲིད་ རྟོག་ཞུ་སྟེ་ ཆ་བཞག་མི་ཅིག་ལུ་སྒྲིབ་ཨིན། དེ་ཡང་ འབྲུག་འཛམ་གླིང་རི་དྭགས་སེམས་ཅན་མ་དངུལ་ཡིག་ཚང་གིས་ མི་སྡེ་དང་མཐའ་འཁོར་ཉེན་སྲུང་གི་སྲིད་བྱུས་ཚུ་ ཚུལ་མཐུན་ལག་ལེན་མ་ཐབས་ལས་ འབྲུས་ཤོར་སོང་པ་ལས་བརྟེན་ ཉམས་སྲུང་པ་ཚུ་ ལུ་གཞན་པ་འབྲུང་མ་ཨིན།

ཉམས་སྲུང་པ་ ཡང་ན་ ཁོང་རའི་རོལ་གྱིས་ ཉེན་བཤད་འདི་བཀོད་ཚོགས། ཨིན་ཅུང་ ཉེན་བཤད་བཀོད་མི་འདི་རོལ་ཡོད་ཅིན་ ཉམས་སྲུང་པ་ལས་ ཉེན་བཤད་བཀོད་ ཚོགས་པའི་གནང་བ་གི་སྒྲིབ་བྱེད་དགོ།

ལས་འགྲུལ་གྱི་ཉེན་བསལ་བྱ་རིམ་ཚུ་ གནས་སྲུངས་དང་བརྟེན་ ཉམས་སྲུང་པ་གི་ ཐོག་ལུ་ བརྟེན་གྱིས་སྒྲིག་ལུ་བཅུགས་ཏེ་ བསལ་ནི་ཨིན་མཁེ་ལས་ གསལ་བའི་ཉེན་ བཤད་བཀོད་ཚོགས་ཅུང་ མིང་མེད་ཉེན་བཤད་ཚུ་ བརྟེན་འཛིན་མི་འབད། གསལ་བའི་ ཉེན་བཤད་འདི་ལས་བརྟེན་ ཉེན་བསལ་གྱི་བརྟེན་འགྲུལ་ལུ་ ཉེན་ལ་ཡོད་པ་ཅིན་ ཉེན་བཤད་ལུ་ བརྟེན་འབད་འོང།

## ཉེན་བཤད་བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱི་བྱ་རིམ།

གོ་རིམ་དང་པ། ཉེན་བཤད་ཀྱི་ འོས་འབབ་བརྟེན་ཞིབ་འབད་དེ་ གོང་ལུ་ཞུ་བ་ལུ་མིའི་བརྟེན་ཚུ་དང་འབྲེལ་ ཉེན་བཤད་འཐོབ་བཞིན་མཁེ་ལས་ ཉེན་ཞག་ ༡༠ གྱི་ཤུལ་ལུ་ འོས་འབབ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ལན་གསལ་བྱིན་དགོ།

གོ་རིམ་གཉིས་པ། ཉེན་བཤད་འདི་ འོས་འབབ་ཡོད་པ་ཅིན་ ཞིབ་དབྱེད་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ རུས་ལྷན་དང་འཆར་གཞི་བཟུམ་འོང། གོ་རིམ་༡ པ་འདི་ ཐག་གཅད་ཞིན་མཁེ་ལས་ ཉེན་ ཞག་ ༡༠ གྱི་ཤུལ་ལུ་ སྡེ་ཚོན་གྱིས་ ཉམས་སྲུང་པ་ལུ་བརྟེན་འབད་དགོ།

གོ་རིམ་གསུམ་པ། འབྲུལ་རིག་དང་ས་གནས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་འདི་ དགོས་མཁེ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ ལེན་ཞིན་མཁེ་ལས་ སྡེ་ཚོན་གྱིས་ ཞིབ་དབྱེད་འབད་གནང་ནི། འདི་གི་ཤུལ་ ལས་ ཞིབ་དབྱེད་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ སྡེ་ཚོན་གྱིས་ཉམས་སྲུང་པ་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་ ལས་ ཉེན་བཤད་བསལ་ཞིའི་ ལས་བྱེད་འཆར་གཞི་ འདི་ རུས་ལྷན་དང་བཅས་བཟོ་ཞིན་མཁེ་ལས་ ལག་ལེན་འབད་ནི།

གོ་རིམ་བཞི་པ། ཉེན་བཤད་ཀྱི་བཅུད་དོན། བྱ་རིམ། ཐག་གཅད་གྲུབ་འབྲས། འཕྲོ་མཐུད་འཆར་གཞི་དང་ རུས་ལྷན་ཚུ་འཕྲིན་ཆ་བཟོ་སྟེ་ སྡེ་ཚོན་དང་ཉམས་སྲུང་པ་གི་བར་ན་ལ་ འཆར་ཡོད་པ་བཞིན་ བརྟེན་འབད་དགོ། འབྲུག་འཛམ་གླིང་རི་དྭགས་སེམས་ཅན་མ་དངུལ་ཡིག་ཚང་གིས་ དགོས་མཁེ་དང་བརྟེན་ གཞན་དོན་བཀོད་མི་འདི་ དོགས་བསལ། བརྟེན་ཞིབ་དང་ དཀའ་ངལ་བསལ་ནི་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ འོས་འབབ་ཡོད་པ་ཅིན་ ཕྱི་ལས་མཁེ་ལས་ཚུ་ཡང་ བཅའ་མར་གཏོགས་བཅུག་དགོ།



ལྟོ་ཉེན།

ཉེན་བསལ་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ ལ་འཆར་བྱེད་ཡོད་མི་ ལས་བྱེད་འཆར་གཞི་ གིས་ རུས་རྒྱན་གྱི་ལྟོ་ཉེན་གྱི་བྱ་རིམ་དང་ རུས་ཚོད་བཟོ་འོང། ལས་འགྲུལ་ ཉེན་བཤད་སྡེ་ཚོན་གྱིས་ འགོ་འདྲན་ཐོག་ རུས་མཚོན་གྱི་ལྟོ་ཉེན་ ༡ ཉམས་ རྒྱུད་དང་ འབྲུལ་རིག་གོ་སྟོན་པ་ ༢ ཞལ་འཛེམས་འཛོགས་བཅུག་ནི་ ཡང་ན་ གཞན་ལས་བྱེད་འཆར་གཞི་གི་གནས་རིམ་གི་བརྟེན་ཚུ་འབད་དེ་ མཐུག་མ་བསྟེན་ཚོན་འབད་དགོ། འབྲུག་འཛམ་གླིང་རི་དྭགས་སེམས་ཅན་མ་དངུལ་ཡིག་ཚང་གིས་ ཉེན་བསལ་ བྱ་རིམ་འདི་ བཟུང་སྟེ་ཡོད་པ་མེད་པ་ ལ་ལྟར་བཞིན་ བརྟེན་ཞིབ་འབད་དེ་ ལེགས་བཅོས་འབད་ནི།



ངན་ལན་མེད་པ།

ཕྱང་སེམས་ཐོག་ལས་སྟོན་གཏང་དེ་ ཉེན་བཤད་བཀོད་མི་ལུ་ འབྲུག་འཛམ་གླིང་ རི་དྭགས་སེམས་ཅན་མ་དངུལ་ཡིག་ཚང་གིས་ལ་ཕྱག་ལས་ ངན་ལན་འཇལ་ནི་ ལུ་ རོལ་ལེན་དང་བཟོད་གསལ་མེད་པ་མ་ཚད་ ལས་བྱེད་པ་ ག་ཨིན་ཅུང་ ངན་ ལན་འཇལ་ནིའི་བྱ་སྤྱོད་དམ་པ་ནང་ འབྲེལ་གཏོགས་ཡོད་པ་ཅིན་ འོས་ལཱ་གྱི་ སྒྲིག་ཚུ་ཀྱི་དང་ལེན་འབད་ནི་ དཔེར་ན་ དགོས་མཁེ་ལུ་བཏང་ནི། འབྲུག་འཛམ་གླིང་རི་དྭགས་སེམས་ཅན་མ་དངུལ་ཡིག་ཚང་གིས་ ཐབས་ལམ་ ལྟོ་ཉེན་གྱི་ ཉེན་བཤད་ཚུ་དམ་ལས་ སྲུང་སྐྱོབ་འབད་ནི། གལ་སྲིད་འབྲུག་འཛམ་གླིང་རི་དྭགས་སེམས་ཅན་མ་དངུལ་ཡིག་ཚང་གིས་ ལས་བྱེད་པ་གཅིག་གི་དོགས་པ་ཆགས་པའི་སྤྱོད་ལམ་ སྒྲན་ལུ་འབད་བའི་ཤུལ་ ལུ་ ཉེན་བཤད་པའི་ ཡང་ན་ མོ་ལུ་ ངན་ལན་འབད་བ་ཅིན་ འདི་འཕྲོ་ལས་ ཉེན་བསལ་ཐབས་ལམ་འདི་ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་བརྒྱུད་ལམ་བརྒྱུད་དེ་ སྒྲན་ལུ་ འབད་གནང་དགོ།



འབྲུག་འཛམ་གླིང་རི་དྭགས་སེམས་ཅན་མ་དངུལ་ཡིག་ ཚང་གི་ལས་འགྲུལ་ཉེན་བཤད་སྡེ་ཚོན་གྱི་འབྲུས་མི།

- ༡ ཉམས་སྲུང་མདོ་ཚོན།
- ༢ ལས་སྡེ་མདོ་ཚོན།
- ༣ ལས་རིམ་འགོ་དཔོན་གོང་མ།
- ༤ ལས་རིམ་འགོ་དཔོན།
- ༥ བརྟེན་འཛིན་སྲིད་པ།
- ༦ ལྟོ་ཉེན། དབྱེ་ཞིབ་དང་ཉེན་སྲུང་འཛིན་སྲིད་པ།
- ༧ གཞན་སྒྲིག་བཤད་སྲིད་འགོ་དཔོན་གོང་མ།